

INSOLVENČNÍ PRÁVO IV.

Radim Chalupa

Majetková podstata

Majetková podstata = majetek dlužníka,
který dlužník vlastnil v okamžiku
zahájení IŘ nebo
vydání předběžného opatření zakazujícího
dlužníkovi nakládat s majetkem nebo
vydání rozhodnutí o úpadku
a který dlužník nabyl v průběhu IŘ.
+ majetek třetích osob, o němž to stanoví
zákon

(např. majetek získaný neúčinnými právními úkony).
viz § 205 IZ

Majetková podstata

Do **majetkové podstaty** **náleží**
majetek, který dlužníkovi patřil

ke dni zahájení insolvenčního řízení, -) IN podal dlužník

v době, kdy insolvenční soud nařídil předběžné opatření, kterým zcela nebo zčásti omezil právo dlužníka nakládat s jeho majetkem, **a -) IN podal věřitel**

v době, kdy IS vydal rozhodnutí o úpadku dlužníka, -) IN podal věřitel

a majetek, který dlužník nabyt

v průběhu insolvenčního řízení -) IN podal dlužník

v průběhu insolvenčního řízení po vydání těchto rozhodnutí -) IN podal věřitel

Je-li dlužník spoluvlastníkem majetku podle odstavců 1 a 2, **náleží do majetkové podstaty podíl dlužníka** na tomto majetku. Majetek podle odstavců 1 a 2 náleží do majetkové podstaty i tehdy, je-li ve společném jmění dlužníka a jeho manžela.

Majetek jiných osob než dlužníka **náleží do majetkové podstaty, stanoví-li to zákon,** zejména jde-li o plnění z neúčinných právních úkonů. Pro účely zpeněžení se na takový majetek pohlíží jako na majetek dlužníka.

Majetková podstata

§ 206

(1) Není-li v tomto zákoně stanoveno jinak, **majetkovou podstatu** podle § 205

tvoří zejména

- a) **peněžní prostředky,**
- b) **věci movité a nemovité,**
- c) **podnik,**
- d) soubor věcí a věci hromadné,
- e) **vkladní knížky, vkladní listy a jiné formy vkladů,**
- f) **akcie, směnky, šeky nebo jiné cenné papíry anebo jiné listiny, jejichž předložení je nutné k uplatnění práva,**
- g) **obchodní podíl,**
- h) **dlužníkovy peněžité i nepeněžité pohledávky,** včetně pohledávek podmíněných a pohledávek, které dosud nejsou splatné,
- i) **dlužníkova mzda nebo plat, jeho pracovní odměna** jako člena družstva a příjmy, které dlužníkovi nahrazují odměnu za práci, zejména důchod, nemocenské, peněžita pomoc v mateřství, stipendia, náhrady ucházejícího výděлку, náhrady poskytované za výkon společenských funkcí, podpora v nezaměstnanosti a podpora při rekvalifikaci,
- j) **další práva a jiné majetkové hodnoty,** mají-li penězi ocenitelnou hodnotu.

(2) **Majetkovou podstatu tvoří dále i příslušenství, přírůstky, plody a užitky** majetku uvedeného v odstavci 1.

Majetková podstata

§ 207

- (1) Do **majetkové podstaty nepatří majetek, který nelze postihnout výkonem rozhodnutí nebo exekucí** ²⁸⁾; věci sloužící k podnikání dlužníka však z majetkové podstaty vyloučeny nejsou.
- (2) **Příjmy dlužníka náleží do majetkové podstaty** ve stejném rozsahu, **v jakém z nich mohou být při výkonu rozhodnutí nebo při exekuci uspokojeny přednostní pohledávky.**

§ 208

Do **majetkové podstaty nepatří** též **majetek**, se kterým **lze podle zvláštního právního předpisu naložit pouze způsobem, k němuž byl určen**, zejména účelové dotace a návratné výpomoci ze státního rozpočtu, z Národního fondu, z rozpočtu územního samosprávného celku nebo státního fondu, finanční rezervy vytvářené podle zvláštních právních předpisů ³⁰⁾, majetek České národní banky, který byl na základě zvláštních dohod svěřen do správy jiné osobě, zboží propuštěné celním úřadem k dočasnému použití a majetek státu v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem ³¹⁾.

Zjišťování majetkové podstaty (1)

§209

- (1) Zjišťování majetkové podstaty zajišťuje od svého ustanovení insolvenční správce nebo předběžný správce. Přitom je povinen řídit se pokyny insolvenčního soudu.
- (2) Dokud insolvenční správce nebo předběžný správce není ustanoven, může insolvenční soud rozhodnout o opatřeních potřebných ke zjištění podstaty a o způsobu jejich provedení.

§ 211

- (1) Výchoziskem zjišťování majetkové podstaty je seznam majetku, který je dlužník povinen předložit současně s insolvenčním návrhem, případně na základě rozhodnutí insolvenčního soudu.
- (2) Insolvenční správce nebo předběžný správce provede vlastní šetření o tom, zda do majetkové podstaty nepatří i jiné věci, práva, pohledávky a majetkové hodnoty než ty, které dlužník uvedl v seznamu majetku. Potřebnou součinnost mu jsou povinny poskytnout také věřitelské orgány.
- (3) Nemůže-li insolvenční správce nebo předběžný správce dosáhnout úplného zjištění majetkové podstaty proto, že mu nebyla poskytnuta požadovaná součinnost, oznámí to insolvenčnímu soudu a navrhne mu přijetí příslušného opatření.

Zjišťování majetkové podstaty (2)

§ 210

- (1) Dlužník je povinen poskytnout insolvenčnímu správci nebo předběžnému správci při zjišťování majetkové podstaty všestrannou součinnost, zejména dbát pokynů insolvenčního správce nebo předběžného správce.
- (2) Je-li dlužníkem právnická osoba, mají povinnosti podle odstavce 1 její statutární orgány a jejich členové nebo likvidátor, jde-li o právnickou osobu v likvidaci. Jestliže postavení statutárního orgánu má více osob oprávněných jednat samostatně, lze splnění těchto povinností požadovat od kterékoli z nich. Uvedené osoby mají tuto povinnost i v případě, že jejich postavení zaniklo v posledních 3 měsících před zahájením insolvenčního řízení.
- (3) Insolvenční soud může vyžadovat splnění povinností podle odstavců 1 a 2 také od osob, které jsou společníky, zaměstnanci nebo členy právnické osoby, a to v rozsahu jejich oprávnění jednat za právnickou osobu.
- (4) Je-li dlužníkem fyzická osoba, mají povinnosti podle odstavců 1 a 2 i její zákonní zástupci; má-li fyzická osoba více zákonných zástupců oprávněných jednat jejím jménem samostatně, může insolvenční soud vyžadovat splnění těchto povinností od každého z nich.

Zjišťování majetkové podstaty (3)

§ 212

(1) Dlužník musí umožnit insolvenčnímu správci přístup na všechna místa, kde má umístěn majetek náležející do majetkové podstaty.

(2) Je-li to potřebné, zejména neposkytuje-li dlužník insolvenčnímu správci součinnost potřebnou ke zjištění a zajištění majetkové podstaty, může insolvenční soud na návrh insolvenčního správce nařídit prohlídku bytu, sídla, místa podnikání a jiných místností dlužníka, jakož i jeho skříní nebo jiných schránek v nich umístěných, kde má dlužník svůj majetek; za tím účelem je insolvenční správce oprávněn zjednat si do bytu nebo do jiné místnosti dlužníka přístup, popřípadě uzavřené skříně nebo jiné schránky otevřít.

(3) Písemné vyhotovení rozhodnutí podle odstavce 2 nemusí obsahovat odůvodnění; proti tomuto rozhodnutí není odvolání přípustné. Rozhodnutí se doručuje pouze insolvenčnímu správci a dlužníku. Insolvenční soud doručí rozhodnutí insolvenčnímu správci spolu se stejnopisem rozhodnutí, který má být doručen dlužníku. Dlužníku doručí rozhodnutí insolvenčního správce při prohlídce místností, kterých se usnesení týká. Nepodaří-li se insolvenčnímu správci doručit rozhodnutí dlužníku při tomto úkonu, vrátí je k doručení insolvenčnímu soudu.

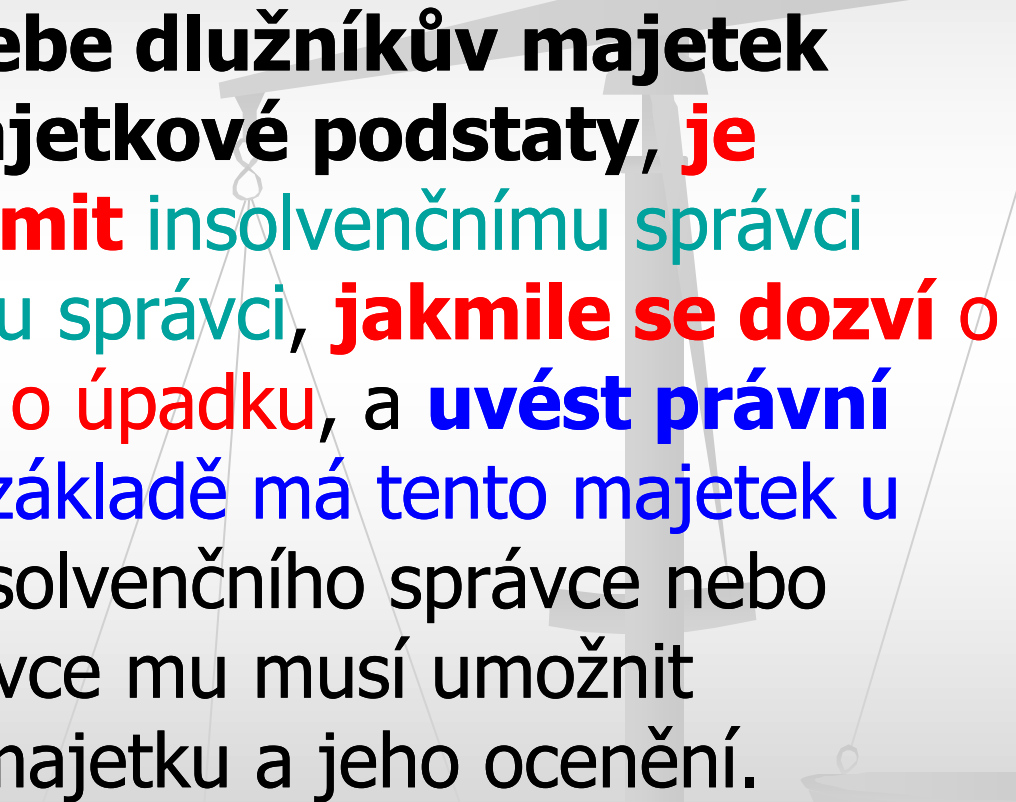
(4) Každý, v jehož objektu má dlužník svůj byt, sídlo, místo podnikání nebo jiné své místnosti, je povinen strpět, aby insolvenční správce, který provádí soupis nebo činí úkony směřující k řádnému zajištění a správě majetkové podstaty, provedl prohlídku bytu a jiných místností dlužníka. Nesplní-li tuto povinnost, je insolvenční správce oprávněn zjednat si k bytu nebo jiné místnosti dlužníka přístup.

(5) Je-li to potřebné, přibere insolvenční správce k prohlídce vhodnou osobu, podle možnosti zástupce orgánu obce. O prohlídce sepiše insolvenční správce protokol, v němž musí být uveden majetek, který byl při prohlídce zjištěn, a majetek, který byl při prohlídce zajištěn. Protokol podepíše insolvenční správce, případně osoba, kterou k prohlídce přibral. Protokol předá insolvenční správce insolvenčnímu soudu s tím, že si ponechá opis. Opis protokolu insolvenční soud doručí dlužníkovi a věřitelskému výboru.

Zjišťování majetkové podstaty (4)

§ 213

Ten, kdo má u sebe dlužníkův majetek náležející do majetkové podstaty, **je povinen to oznámit** insolvenčnímu správci nebo **předběžnému správci, jakmile se dozví o vydání rozhodnutí o úpadku, a uvést právní důvod**, na jehož základě má tento majetek u sebe. Na výzvu insolvenčního správce nebo předběžného správce mu musí umožnit prohlídku tohoto majetku a jeho ocenění.

Prohlášení o majetku

§ 214

(1) Insolvenční soud může na návrh insolvenčního správce nebo věřitelského výboru předvolat dlužníka nebo osoby jednající za dlužníka k výsledku a vyzvat je k prohlášení o majetku.

Předvolání k prohlášení o majetku musí obsahovat účel výsledku a poučení o následcích odmítnutí prohlášení nebo uvedení nepravdivých, neúplných nebo hrubě zkreslujících údajů. Předvolání se doručuje předvolanému do vlastních rukou, a to nejméně 10 dnů před výsledkem.

(2) Předvolaný je povinen dostavit se k insolvenčnímu soudu osobně. Jestliže se nedostaví bez včasné a důvodné omluvy, bude předveden; o tom musí být předvolaný poučen.

(3) Před zahájením výsledku zopakuje insolvenční soud poučení podle odstavce 1. V prohlášení o majetku musí předvolaný uvést, který majetek náleží do majetkové podstaty.

Prohlášení o majetku

§ 215

- 1) V prohlášení o majetku je předvolaný vždy povinen uvést
- a) plátce mzdy dlužníka nebo jiného jeho příjmu postižitelného srážkami ze mzdy a výši této pohledávky,
 - b) banky, pobočky zahraničních bank a spořitelní a úvěrní družstva, u kterých má dlužník účty, výši pohledávek a čísla účtů,
 - c) dlužníky, u nichž má dlužník jiné peněžité pohledávky, důvod a výši těchto pohledávek,
 - d) osoby, vůči nimž má dlužník jiná majetková práva nebo majetkové hodnoty, jejich důvod a hodnotu,
 - e) movité věci dlužníka nebo spoluvlastnický podíl na nich, a kde, popřípadě u koho se nacházejí; totéž platí o vkladních knížkách, vkladních listech a jiných formách vkladů, akciích, směnkách, šecích nebo jiných listinných cenných papírech anebo o jiných listinách, jejichž předložení je nutné k uplatnění práva, jakož i o zaknihovaných a imobilizovaných cenných papírech dlužníka,
 - f) nemovitosti dlužníka nebo spoluvlastnický podíl na nich,
 - g) podnik dlužníka a jeho části, a kde se nachází,
 - h) další práva a jiné majetkové hodnoty, mají-li penězi ocenitelnou hodnotu.

§ 216

(2) Pro označení osob v prohlášení o majetku platí § 103 odst. 1 obdobně.

(1) O prohlášení o majetku sepíše insolvenční soud protokol; předloží-li předvolaný seznam majetku, tvoří tento seznam přílohu protokolu, jestliže předvolaný o něm prohlásí, že obsahuje úplné a pravdivé údaje, popřípadě jestliže jej do protokolu doplní. V protokolu se dále uvede obsah poučení poskytnutého insolvenčním soudem podle § 214 a výslovné prohlášení předvolaného o tom, že v prohlášení uvedl jen úplné a pravdivé údaje o majetku dlužníka. Protokol podepíše soudce, zapisovatel a předvolaný. Ukony insolvenčního soudu podle tohoto odstavce může učinit jen soudce.

(2) O výsledku k prohlášení o majetku vyrozumí insolvenční soud insolvenčního správce a věřitelský výbor. Insolvenční správce a věřitelský výbor má právo klást předvolanému otázky. Opis protokolu o výsledku se doručuje insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru.

Soupis majetkové podstaty

§ 217

Soupis majetkové podstaty (dále jen "soupis") **je listinou, do níž se zapisuje majetek náležející do majetkové podstaty.** Jakmile dojde k zápisu do soupisu, lze se zapsanými majetkovými hodnotami nakládat jen způsobem stanoveným tímto zákonem; učinit tak může jen osoba s dispozičními oprávněními.

Soupis provádí a soustavně doplňuje insolvenční správce v průběhu insolvenčního řízení, a to podle pokynů insolvenčního soudu a za součinnosti věřitelského výboru. Tato jeho povinnost nezaniká uplynutím doby.

Soupis MP - položky, ocenění

§ 218

(1) **Majetek náležející do majetkové podstaty se zapisuje do soupisu samostatnými položkami.**

(2) **Podnik nebo jiná hromadná věc a soubory věcí se zapisují jedinou položkou**, ze které však musí být zřejmé, co všechno do podniku nebo souboru věcí náleží v den zápisu do soupisu podstaty.

§ 219

(1) **Součástí soupisu je i ocenění provedené insolvenčním správcem**, který přitom vychází z údajů v účetnictví dlužníka nebo v evidenci vedené podle zvláštního právního předpisu ¹³⁾ a z dalších dostupných informací. Ocenění musí být v souladu se zvláštními právními předpisy o oceňování majetku; nepromítá se však do účetnictví dlužníka.

(2) Požaduje-li to věřitelský výbor, provede se ocenění znalcem, za předpokladu, že to věřitelský výbor finančně zajistí.

(3) Ocenění obtížně ocenitelného majetku může insolvenční správce zadat znalci i bez žádosti věřitelského výboru

Soupis MP - položky, ocenění

§ 220

Vedle **označení** sepisovaného majetku,
jeho **ocenění** a
uvedení **dne**, kdy byla příslušná položka sepsána,
musí být v soupisu vždy uveden **i důvod soupisu**,
případně **den a důvod vyloučení sepsaného majetku**
ze soupisu.

V pochybnostech se má za to, že insolvenční správce příslušnou položku sepsal nebo ji ze soupisu vyloučil v den, kdy tuto skutečnost oznámil insolvenčnímu soudu.

Prohlášení o správnosti soupisu

§ 221

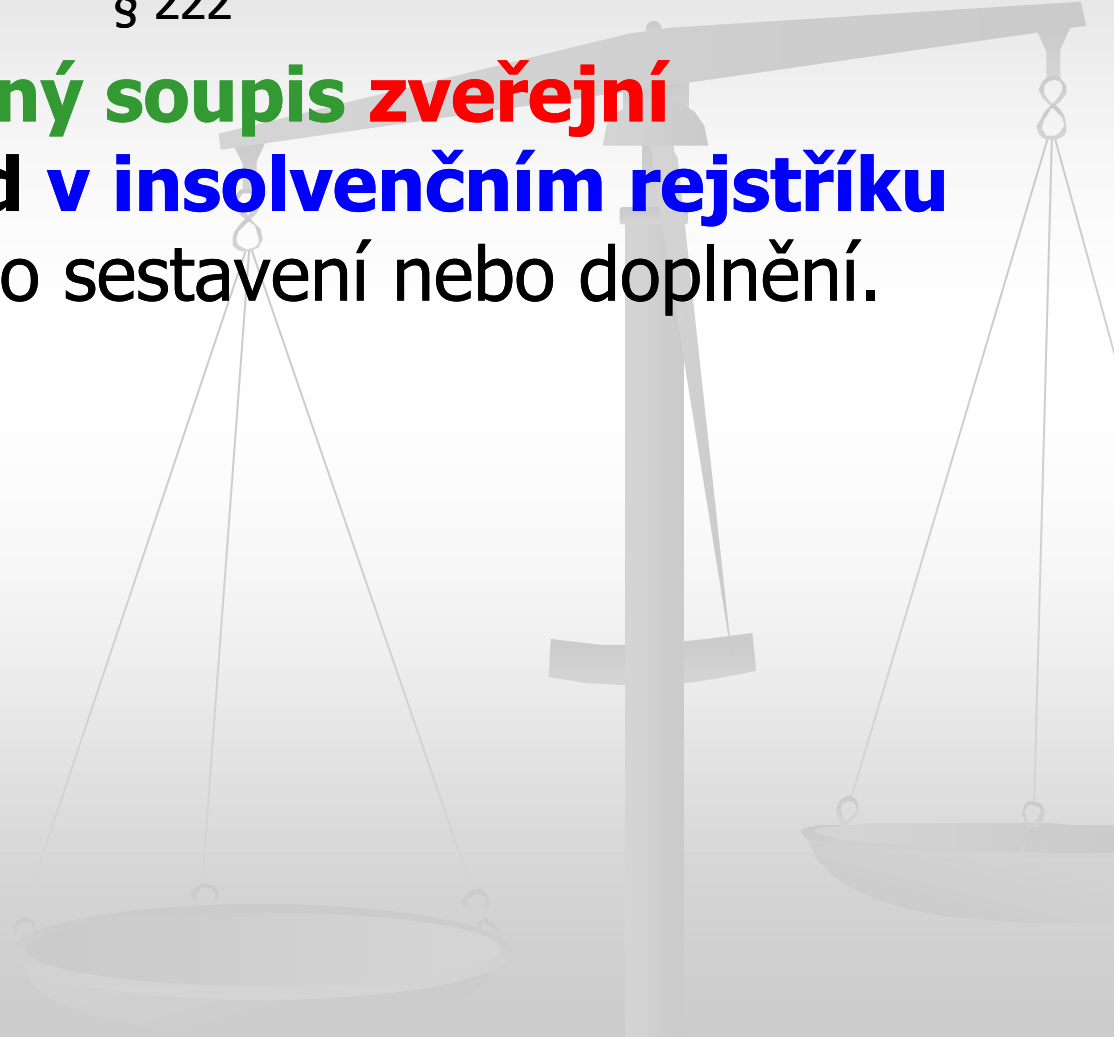
Jestliže o to insolvenční správce požádá, **je dlužník povinen písemně potvrdit úplnost a správnost soupisu.**

Prohlášení o správnosti soupisu nebo jeho části **může dlužník písemně odmítnout, jen jestliže současně písemně uvede důvody**, pro které soupis nebo jeho část nepovažuje za správný.

Zveřejnění soupisu

§ 222

Soupis a doplněný soupis zveřejní insolvenční soud v insolvenčním rejstříku neprodleně po jeho sestavení nebo doplnění.

MP - majetek a práva třetích osob

§ 224

- (1) Do soupisu **se zapisují i věci, práva, pohledávky a jiné majetkové hodnoty**, které **nenáležejí dlužníku** nebo jejichž **zahrnutí** do majetkové podstaty **je sporné** zejména proto, že k nim třetí osoba uplatňuje práva, která to vylučují. **Do soupisu se poznamená, komu sepisovaný majetek náleží, nebo kdo k němu uplatňuje své právo; tuto osobu insolvenční správce písemně vyrozumí o zahrnutí majetku do soupisu a na její žádost jí o tom vydá osvědčení.** Osvědčení musí vždy obsahovat i uvedení důvodu, pro který insolvenční správce tento majetek sepsal.
- (2) Je-li do soupisu zapsána nemovitost, která podle katastru nemovitostí není ve vlastnictví dlužníka, vyrozumí o tom insolvenční správce příslušné katastrální pracoviště. Je-li do soupisu sepsána věc, která podle Rejstříku zástav není ve vlastnictví dlužníka, vyrozumí o tom insolvenční správce Notářskou komoru České republiky. Obdobně to platí o majetku uvedeném v jiných veřejných či neveřejných seznamech, jestliže podle zvláštních právních předpisů osvědčují vlastnictví nebo jiná věcná práva k tomuto majetku.
- (3) Je-li do soupisu zapsána kulturní památka 33), sbírka muzejní povahy nebo předmět kulturní hodnoty, vyrozumí o tom insolvenční správce neprodleně Ministerstvo kultury.

Vyloučení z MP

§ 225

1) **Osoby, které tvrdí**, že **označený majetek neměl být do soupisu zahrnut** proto, že to **vylučuje jejich právo k majetku** nebo že tu je **jiný důvod, pro který neměl být zahrnut do soupisu, se mohou žalobou** podanou u insolvenčního soudu **domáhat rozhodnutí**, že se tento majetek **vylučuje z majetkové podstaty**.

(2) Žaloba musí být podána proti insolvenčnímu správci, a to ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy osobě uvedené v odstavci 1 bylo doručeno vyrozumění o soupisu majetku, k němuž uplatňuje právo. Lhůta je zachována, dojde-li žaloba nejpozději posledního dne lhůty insolvenčnímu soudu.

(3) Nebyla-li žaloba podána včas, platí, že označený majetek je do soupisu pojat oprávněně. Totéž platí i tehdy, jestliže insolvenční soud žalobu zamítl, nebo jestliže řízení o žalobě zastavil nebo ji odmítl.

(4) Od počátku běhu lhůty k podání žaloby podle odstavce 2 až do jejího skončení a po dobu řízení o podané žalobě až do jeho pravomocného skončení nesmí insolvenční správce zpeněžit majetek, který je předmětem žaloby, ani s ním jinak nakládat, ledaže tím odvrací újmu tomuto majetku bezprostředně hrozící nebo jestliže tak po podání žaloby činí se souhlasem žalobce. Ustanovení § 217 tím není dotčeno.

(5) Před pravomocným skončením řízení o žalobě lze ke zpeněžení nebo jinému nakládání s majetkem podle odstavce 4 přistoupit, jestliže insolvenční soud v prvním stupni žalobu zamítl, řízení o ní zastavil nebo ji odmítl. Z výtěžku zpeněžení nebo jiného nakládání s takovým majetkem mohou být věřitelé uspokojeni až po pravomocném skončení řízení o žalobě.

(6) Byla-li zpeněžena věc, která neměla být pojata do soupisu, má její vlastník právo na vydání výtěžku zpeněžení; jeho právo na náhradu škody tím není dotčeno.

Vynětí z MP dlužníkem

§ 226

(1) **Dlužník může uplatnit vynětí majetku z majetkové podstaty jen tehdy**, jde-li o věc, právo, pohledávku nebo jinou majetkovou hodnotu, která **do majetkové podstaty nepatří** podle § 207 a 208; učiní tak vůči insolvenčnímu správci bez zbytečného odkladu poté, co se dozvěděl nebo při náležitě pečlivosti měl dozvědět, že došlo k zahrnutí takové věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty do soupisu.

(2) V návrhu podle odstavce 1 musí dlužník kromě obecných náležitostí podání²⁰ označit věc, právo, pohledávku nebo jinou majetkovou hodnotu, o jejíž vynětí ze soupisu žádá, a uvést skutečnosti, ze kterých vyplývá, že tento majetek neměl být sepsán. Je-li návrh neúplný nebo vadný a nelze-li jej pro tyto nedostatky projednat a rozhodnout o něm, vyzve insolvenční správce dlužníka, aby jej opravil nebo doplnil. K opravě nebo doplnění návrhu určí přiměřenou lhůtu a dlužníka poučí, jak je nutné opravy nebo doplnění provést. Poučí jej rovněž, že návrh, který nebude přes výzvu řádně opraven nebo doplněn, insolvenční soud odmítne.

(3) Neždaří-li se insolvenčnímu správci odstranit vady a neúplnost dlužníkovy návrhu nebo má-li za to, že návrh je opožděný, předloží insolvenčnímu správce návrh se zprávou o tom insolvenčnímu soudu. Pokládá-li to insolvenční soud za potřebné, může usnesením výzvu k odstranění vad návrhu zopakovat nebo vydat výzvu novou.

(4) Nejde-li o případy uvedené v odstavci 3, insolvenční správce vyzve věřitelský výbor, aby se k návrhu v určené lhůtě vyjádřil; dospěje-li po uplynutí této lhůty k závěru, že návrhu nelze vyhovět, předloží jej s případným vyjádřením věřitelského výboru a se zprávou o důvodech, pro které majetek nevyloučil, insolvenčnímu soudu; dlužník má právo se k těmto důvodům vyjádřit.

(5) O návrhu podle odstavce 1 rozhoduje insolvenční soud v rámci své dohlédačí činnosti. Rozhodnutí, proti kterému je odvolání přípustné, se doručuje dlužníku, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru. V době od podání tohoto návrhu do rozhodnutí o něm nesmí insolvenční správce zpeněžit majetek, jehož se návrh týká; § 225 odst. 4 a 5 platí obdobně.

Vynětí z MP insolvenčním správcem

§ 227

Insolvenční správce může z majetkové podstaty kdykoli v průběhu insolvenčního řízení **vyjmout** věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty, **které nemohou sloužit k uspokojení věřitelů**, zejména neprodejně věci a nedobytné pohledávky. Učiní tak po předchozím souhlasu věřitelského výboru a insolvenčního soudu.

Nakládání s MP

§ 228

Nakládáním s majetkovou podstatou se rozumí zejména

- a) právní úkony, které se týkají majetku náležejícího do majetkové podstaty,
- b) výkon práv a povinností akcionáře ohledně akcií zahrnutých do majetkové podstaty, včetně práva hlasovat na valné hromadě akciové společnosti, c) výkon práv a povinností společníka jiné obchodní společnosti spojených s obchodním podílem dlužníka zahrnutým do majetkové podstaty, včetně práva hlasovat na valné hromadě obchodní společnosti 34) ,
- d) výkon členských práv a povinností člena družstva,
- e) rozhodování o výrobních, provozních a obchodních záležitostech podniku v majetkové podstatě, včetně úvěrového financování a jiných úkonů potřebných k zajištění financování podniku,
- f) výkon práv a povinností zaměstnavatele ohledně zaměstnanců dlužníka,
- g) výkon průmyslových práv,
- h) rozhodování o obchodním tajemství a jiné povinnosti mlčenlivosti,
- i) plnění povinností podle předpisů o daních, poplatcích a clech, jakož i podle předpisů o sociálním zabezpečení a veřejném zdravotním pojištění,
- j) vedení účetnictví,
- k) plnění evidenčních povinností,
- l) výkon dalších práv a povinností, jestliže se týkají majetkové podstaty.

Dispoziční oprávnění s MP

§ 229

(1) Zákon stanoví v závislosti na průběhu řízení, způsobech řešení úpadku a vlastnictví majetku náležejícího do majetkové podstaty, kdo je ve vztahu k majetkové podstatě osobou s dispozičními oprávněními, případně komu přísluší právo nakládat s majetkovou podstatou ohledně části těchto oprávnění nebo pouze ohledně některých z nich.

(2) Je-li majetek náležející do majetkové podstaty ve vlastnictví jiné osoby, než dlužníka, lze právo této osoby s takovým majetkem nakládat omezit jen zákonem nebo rozhodnutím insolvenčního soudu.

(3) Nestanoví-li tento zákon jinak, **je ve vztahu k majetkové podstatě osobou s dispozičními oprávněními**

- a) **dlužník** v době *do rozhodnutí o úpadku*,
- b) **insolvenční správce** v době *od prohlášení konkursu*,
- c) **dlužník** v době *od povolení reorganizace* a
- d) **dlužník** v době *od povolení oddlužení*.

(4) Má-li dispoziční oprávnění jiná osoba než dlužník, nejsou tím dotčeny povinnosti uložené dlužníku tímto zákonem.

Správa MP

§ 230

- (1) **Správou majetkové podstaty se rozumí** zejména činnost, jakož i právní úkony a opatření z ní vyplývající, pokud směřuje k tomu, aby
- a) nedocházelo ke znehodnocení majetkové podstaty, zejména aby nedošlo k odstranění, zničení, poškození nebo odcizení majetku, který do ní náleží,
 - b) majetek náležející do majetkové podstaty byl využíván v souladu se svým určením, pokud tomu nebrání jiné okolnosti,
 - c) se majetková podstata rozmnožila, lze-li takovou činnost rozumně očekávat se zřetelem ke stavu majetkové podstaty a obvyklým obchodním příležitostem,
 - d) byly vymoženy pohledávky dlužníka včetně plnění z neplatných a neúčinných právních úkonů.
- (2) Jde-li o správu věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty, která slouží k zajištění pohledávky, **je insolvenční správce vázán pokyny zajištěného věřitele směřujícími k řádné správě**; je-li zajištěných věřitelů více, mohou tyto pokyny udělit insolvenčnímu správci pouze společně. Insolvenční správce může tyto pokyny odmítnout, má-li za to, že nesměřují k řádné správě; v takovém případě požádá insolvenční soud o jejich přezkoumání v rámci dohlédací činnosti.
- (3) Náklady spojené s provedením jeho pokynu podle odstavce 2 nese zajištěný věřitel ze svého.

Rozhodnutí o neplatnosti právních úkonů

§231

- (1) Insolvenční soud není vázán rozhodnutím jiného soudu či jiného orgánu, kterým v průběhu insolvenčního řízení došlo ke zjištění neplatnosti právního úkonu týkajícího se majetku nebo závazků dlužníka, ani jiným způsobem tohoto zjištění.
- (2) V průběhu insolvenčního řízení posoudí neplatnost takového právního úkonu pouze insolvenční soud, a to buď jako otázku předběžnou nebo v incidenčním sporu, jehož předmětem je tato otázka. Žalobu v tomto sporu mohou podat účastníci insolvenčního řízení s výjimkou dlužníka, nejde-li o dlužníka s dispozičními oprávněními, insolvenční správce a státní zastupitelství. Žalobcem nebo žalovaným musí být vždy insolvenční správce.
- (3) Je-li k neplatnosti právního úkonu nutné, aby ten, kdo je takovým úkonem dotčen, se jeho neplatnosti dovolal, může tak učinit i insolvenční správce.

§ 232

Byla-li neplatnost právního úkonu týkajícího se majetku nebo závazků dlužníka zjištěna rozhodnutím soudu, které nabylo právní moci před zahájením insolvenčního řízení, považuje se právní úkon, jehož se rozhodnutí týká, za neplatný i v insolvenčním řízení.

Vydání majetkového prospěchu z MP věřiteli

§ 223

- (1) **Je-li pravomocným rozhodnutím zjištěna neplatnost právního úkonu** týkajícího se **majetku nebo závazků dlužníka**, **musí být vydán majetkový prospěch** získaný plněním z neplatného právního úkonu. Insolvenční správce to však může odmítnout, jestliže nedošlo k obohacení majetkové podstaty nebo je-li požadováno více, než činí toto obohacení.
- (2) **Odmítne-li insolvenční správce vydat** majetkový prospěch získaný plněním z neplatného právního úkonu nebo nevyřídí-li žádost o jeho vydání v přiměřené lhůtě, lze se jeho vydání **domáhat vylučovací žalobou** podle tohoto zákona, která musí být podána nejpozději **do 30 dnů ode dne**, kdy insolvenční správce osobě, která o vydání majetkového prospěchu žádá, doručil písemné vyrozumění o **odmítnutí její žádosti**; právo na náhradu škody tím není dotčeno.
- (3) **Platnost smluv**, kterými došlo **ke zpeněžení plnění**, jehož se týká neplatný právní úkon, lze napadnout jen **žalobou podanou u insolvenčního soudu nejpozději do skončení insolvenčního řízení**; jde o **incidenční spor**.

Neúčinnost právních úkonů

Odpůrčí žaloba

§235

- (1) **Neúčinnými jsou právní úkony**, kterými **dlužník zkracuje možnost uspokojení věřitelů** nebo **zvýhodňuje některé věřitele na úkor jiných**. Za právní úkon se považuje též dlužníkově opomenutí.
- (2) **Neúčinnost dlužníkových právních úkonů se zakládá rozhodnutím insolvenčního soudu** o žalobě insolvenčního správce, kterou bylo odporováno dlužníkovým právním úkonům (dále jen "**odpůrčí žaloba**").

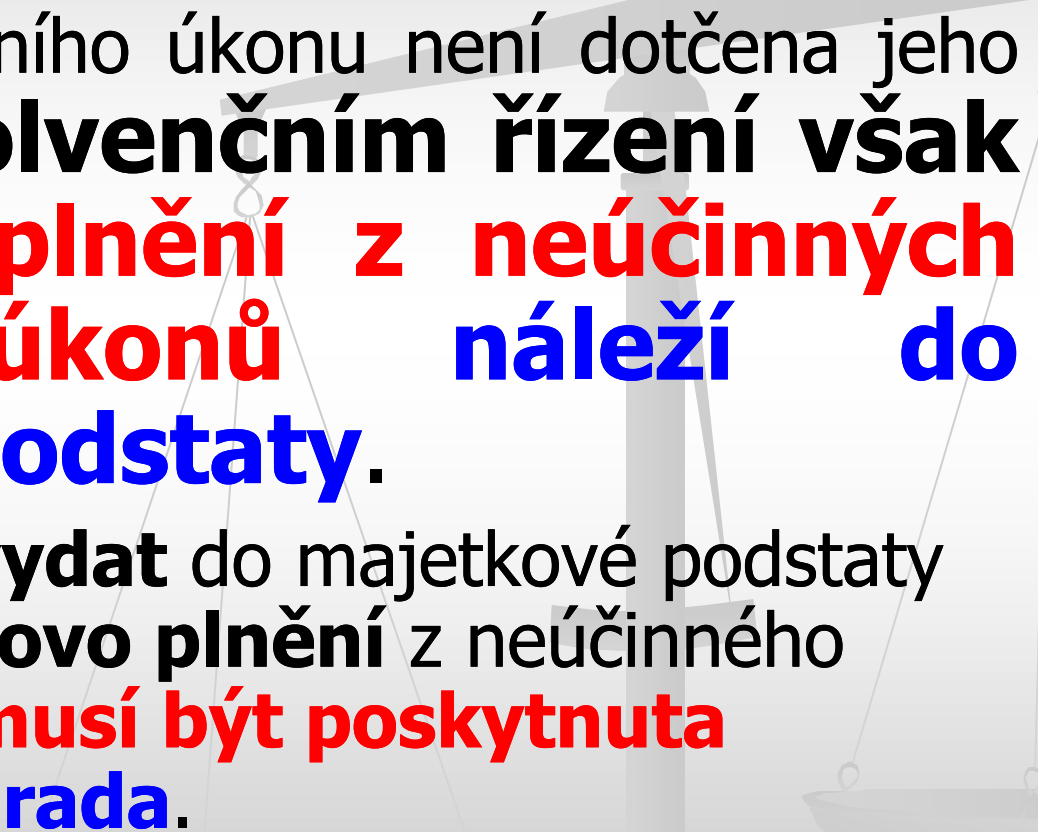
Odpůrčí žaloba

§ 239

- (1) **Odporovat právním úkonům dlužníka** může **v insolvenčním řízení pouze insolvenční správce**, a to **odpůrčí žalobou podanou proti osobám, které mají povinnost vydat dlužníkovu plnění z neúčinných právních úkonů do majetkové podstaty; jde o incidenční spor**. Jestliže v době zahájení insolvenčního řízení probíhá o téže věci řízení na základě odpůrčí žaloby jiné osoby, nelze v něm až do skončení insolvenčního řízení pokračovat.
- (2) Rozhodne-li o tom věřitelský výbor, podá insolvenční správce odpůrčí žalobu vždy. Nejsou-li v majetkové podstatě peněžní prostředky potřebné ke krytí nákladů na podání odpůrčí žaloby a vedení incidenčního sporu, může insolvenční správce podmínit podání odpůrčí žaloby nebo další vedení incidenčního sporu tím, aby mu věřitelé poskytli na úhradu těchto nákladů přiměřenou zálohu. Skončí-li incidenční spor úspěchem insolvenčního správce, mohou věřitelé, kteří zálohu poskytli, požadovat její náhradu jako pohledávku za majetkovou podstatou.
- (3) **Insolvenční správce může podat odpůrčí žalobu ve lhůtě 1 roku ode dne, kdy nastaly účinky rozhodnutí o úpadku**. Nepodá-li ji v této lhůtě, odpůrčí nárok zanikne.
- (4) Dlužníkovu plnění z neúčinných právních úkonů náleží do majetkové podstaty právní mocí rozhodnutí, kterým bylo odpůrčí žalobě vyhověno. Vylučovací žaloba není přípustná.

Plnění z neúčinných právních úkonů náleží do MP

§ 236

- (1) Neúčinností právního úkonu není dotčena jeho platnost; **v insolvenčním řízení však dlužníkovo plnění z neúčinných právních úkonů náleží do majetkové podstaty.**
- (2) **Není-li možné vydat do majetkové podstaty původní dlužníkovo plnění z neúčinného právního úkonu, musí být poskytnuta rovnocenná náhrada.**
-

Vydání plnění z neúčinných právních úkonů

§ 237

(1) **Povinnost vydat** do majetkové podstaty dlužníkově plnění z neúčinných právních úkonů **mají osoby, v jejichž prospěch byl neúčinný právní úkon učiněn** nebo **které z něho měly prospěch**.

(2) **Dědici nebo právní nástupci** osob uvedených v odstavci 1, na které přešlo dlužníkově plnění z neúčinných právních úkonů, **mají povinnost vydat** je do majetkové podstaty,

- a) jestliže jim v době, kdy toto plnění nabyli, musely být známy okolnosti, které odůvodňují právo dovolávat se neúčinnosti vůči osobám uvedeným v odstavci 1, nebo
- b) jde-li o osoby, které tvoří s dlužníkem koncern, anebo o osoby dlužníku blízké.

(3) Osoby, které vydaly dlužníkově plnění z neúčinného právního úkonu do majetkové podstaty, se mohou po skončení insolvenčního řízení domáhat jeho vrácení, jen nebylo-li použito k uspokojení věřitelů nebo nebylo-li s ním nakládáno jiným zákonem povoleným způsobem.

(4) **Bylo-li plnění** z neúčinného právního úkonu **vzájemné, vydá je insolvenční správce oprávněným osobám** bez zbytečného odkladu poté, co tyto osoby vydaly dlužníkově plnění z takového úkonu do majetkové podstaty. Není-li plnění poskytnuté dlužníku těmito osobami v majetkové podstatě rozpoznatelné nebo se v ní nenachází, považuje se pohledávka, která těmito osobám poskytnutím plnění dlužníku vznikla, za přihlášenou pohledávku a uspokojí se stejně jako tyto pohledávky.

Zvláštní případy neúčinnosti. p.ú.

Úkony bez přiměřeného protiplnění

§ 240

- (1) **Právním úkonem bez přiměřeného protiplnění se rozumí právní úkon**, jímž se **dlužník zavázal poskytnout plnění bezúplatně** nebo **za protiplnění**, jehož **obvyklá cena je podstatně nižší** než obvyklá cena plnění, k jehož poskytnutí se zavázal dlužník.
- (2) **Právním úkonem bez přiměřeného protiplnění se rozumí pouze právní úkon**, který **dlužník učinil v době, kdy byl v úpadku**, nebo **právní úkon**, který **vedl k dlužníkovu úpadku**. Má se za to, že právní úkon bez přiměřeného protiplnění učiněný ve prospěch osoby dlužníku blízké nebo osoby, která tvoří s dlužníkem koncern ²¹⁾, je úkonem, který dlužník učinil v době, kdy byl v úpadku.
- (3) **Právnímu úkonu bez přiměřeného protiplnění lze odporovat**, **byl-li učiněn v posledních 3 letech** před zahájením insolvenčního řízení **ve prospěch osoby dlužníku blízké** nebo **osoby**, která tvoří s dlužníkem **koncern**, anebo v době **1 roku** před zahájením insolvenčního řízení **ve prospěch jiné osoby**.

Zvláštní případy neúčinnosti. p.ú.

Úkony bez přiměřeného protiplnění

§ 240

(4) **Právním úkonem bez přiměřeného protiplnění není**

- a) plnění uložené právním předpisem,
- b) příležitostný dar v přiměřené výši,
- c) poskytnutí plnění, kterým bylo vyhověno ohledům slušnosti, nebo
- d) právní úkon, o kterém dlužník se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládal, že z něj bude mít přiměřený prospěch, a to za předpokladu, že nešlo o úkon učiněný ve prospěch osoby dlužníkovi blízké nebo osoby, která tvoří s dlužníkem koncern, a že osoba, v jejíž prospěch byl úkon učiněn, nemohla ani při náležité pečlivosti poznat, že dlužník je v úpadku, nebo že by tento úkon mohl vést k úpadku dlužníka.

Zvláštní případy neúčinnosti. p.ú.

Zvýhodňující právní úkony (1)

§ 241

- (1) **Zvýhodňujícím právním úkonem se rozumí právní úkon**, v jehož důsledku se **některému věřiteli dostane** na úkor ostatních věřitelů **vyššího uspokojení**, než jaké by mu jinak náleželo v konkursu.
- (2) **Zvýhodňujícím právním úkonem se rozumí pouze právní úkon**, který dlužník **učinil v době, kdy byl v úpadku**, nebo **právní úkon**, který **vedl k dlužníkovu úpadku**. Má se za to, že zvýhodňující právní úkon učiněný ve prospěch osoby dlužníku blízké nebo osoby, která tvoří s dlužníkem koncern 21), je úkonem, který dlužník učinil v době, kdy byl v úpadku.
- (4) **Zvýhodňujícímu právnímu úkonu lze odporovat**, **byl-li učiněn v posledních 3 letech** před zahájením insolvenčního řízení **ve prospěch osoby** dlužníku **blízké** nebo **osoby**, která tvoří s dlužníkem **koncern**, anebo v době **1 roku** před zahájením insolvenčního řízení **ve prospěch jiné osoby**.

Zvláštní případy neúčinnosti. p.ú.

Zvýhodňující právní úkony (2)

§ 241

(3) **Zvýhodňujícími právními úkony jsou** zejména **úkony, kterými dlužník**

- a) splnil dluh dříve, než se stal splatným,
- b) dohodl změnu nebo nahrazení závazku ve svůj neprospěch,
- c) prominul svému dlužníku splnění dluhu nebo jinak dohodl anebo umožnil zánik či nesplnění svého práva,
- d) poskytl svůj majetek k zajištění již existujícího závazku, ledaže jde o vznik zajištění v důsledku změn vnitřního obsahu zastavené věci hromadné.

(5) Zvýhodňujícím právním úkonem není

- a) zřízení zajištění závazku dlužníka, obdržel-li za ně dlužník současně přiměřenou protihodnotu,
- b) právní úkon učiněný za podmínek obvyklých v obchodním styku, na základě kterého dlužník obdržel přiměřené protiplnění nebo jiný přiměřený majetkový prospěch, a to za předpokladu, že nešlo o úkon učiněný ve prospěch osoby dlužníkovi blízké nebo osoby, která tvoří s dlužníkem koncern, a že osoba, v jejíž prospěch byl úkon učiněn, nemohla ani při náležitě pečlivosti poznat, že dlužník je v úpadku, nebo že by tento úkon mohl vést k úpadku dlužníka,
- c) právní úkon, který dlužník učinil za trvání moratoria nebo po zahájení insolvenčního řízení za podmínek stanovených tímto zákonem.

Zvláštní případy neúčinnosti. p.ú.

Úmyslně zkracující právní úkony

§ 242

- (1) **Odporovat lze** rovněž **právnímu úkonu**, kterým dlužník **úmyslně zkrátil uspokojení věřitele**, **byl-li tento úmysl druhé straně znám nebo jí se zřetelem ke všem okolnostem musel být znám**.
- (2) **Má se za to**, že u úmyslně zkracujícího právního úkonu učiněného ve prospěch **osoby dlužníku blízké nebo osoby, která tvoří s dlužníkem koncern** ²¹⁾, **byl dlužníkům úmysl této osobě znám**.
- (3) **Úmyslně zkracujícímu právnímu úkonu lze odporovat**, **byl-li učiněn v posledních 5 letech** před zahájením insolvenčního řízení.

Přednost nepl. právních úkonů

Nezapočítatelnost

§ 234

Byla-li zjištěna neplatnost právního úkonu týkajícího se majetku nebo závazků dlužníka, který lze současně považovat za neúčinný, postupuje se podle § 233 (neplatnost).

§ 238

Proti pohledávce na vydání dlužníkovu plnění z neúčinného právního úkonu do majetkové podstaty není přípustné započtení.

Vydání plnění z neúčinného právního úkonu věřiteli

§ 243

Jestliže dlužníkům **věřitel dosáhl na základě své odpůrčí žaloby**⁴⁾ **rozhodnutí o neúčinnosti právního úkonu**, *které nabylo právní moci před právní mocí rozhodnutí o úpadku*, **může se domáhat** toho, aby mu do výše jeho pohledávky **bylo vydáno plnění** z tohoto neúčinného právního úkonu;
toto plnění nemusí předat do majetkové podstaty.